

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 15. joulukuuta 2020
(OR. en)

13750/20
ADD 1
LIMITE
PV CONS 28
RELEX 982

EHDOTUS PÖYTÄKIRJAKSI
EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO
(Ulkoasiat)
7. joulukuuta 2020

SISÄLTÖ

Sivu

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3.	Ajankohtaiset aiheet	3
4.	Transatlanttiset suhteet	3
5.	Strateginen riippumattomuus.....	3
6.	Muut asiat	4
	LIITE – Neuvoston pöytäkirjaan merkittävät lausumat.....	5-9

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Ajankohtaiset aiheet

Ministerit panivat merkille kansainvälisen ihmisoikeuksien päivän (10. joulukuuta) ja ilmaisivat tyytyväisyytensä EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän hyväksymiseen (A-kohta).

Neuvosto keskusteli Venezuelan tilanteesta 6. joulukuuta pidettyjen parlamenttivaalien jälkeen, joita se ei pitänyt vapaina, oikeudenmukaisina eikä demokraattisina. Neuvosto korosti, että Venezuela tarvitsee poliittisen ratkaisun, jotta maa pääsisi pois nykyisestä umpikujasta ja sen kansalle voitaisiin toimittaa kiireellisesti tarvittavaa humanitaarista apua.

Neuvosto pani merkille Turkin jatkuvat provokaatiot ja uhkaukset ja keskusteli asiasta Eurooppa-neuvostoa silmällä pitäen.

Neuvosto ilmaisi tukevansa edelleen Georgian demokraattista prosessia ja EU:n edustuston välitystoimia.

4. Transatlanttiset suhteet

Keskustelu

Neuvosto keskusteli EU:n painopisteistä Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Neuvosto antoi asiakirjassa 13724/20 olevat päätelmät Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen suhteista.

5. Strateginen riippumattomuus

Keskustelu

Korkea edustaja esitteli asian ja keskustelun pääkohdat. Keskustelu jatkui epävirallisella lounaalla.

6. Muut asiat

Ministerit tarkastelivat 30. kesäkuuta 2020 säädetyin, **Hongkongiin** sovellettavan kansallista turvallisuutta koskevan lain täytäntöönpanoa. EU jatkaa heinäkuussa 2020 sovittujen toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Euroopan komissio tiedotti ministereille **Cotonoun sopimuksen** jälkeistä uutta kumppanuussopimusta koskevien neuvottelujen onnistuneesta päätökseen saattamisesta.

Ruotsi tiedotti ministereille **Etyjin** ministerineuvoston 3. ja 4. joulukuuta 2020 pidetyn kokouksen tuloksista.

Ministerit vaativat vihamielisyyksien välitöntä lopettamista **Etiopiassa**, kehottivat AU:ta jatkamaan välitystoimia ja muistuttivat humanitaarisen avun perillepääsyn tärkeydestä.

Neuvosto pani merkille **Libanonin kansalle** annettavasta tuesta 2. joulukuuta järjestetyn kansainvälisen konferenssin tulokset.

Unkari ilmoitti Taka-Karpatian unkarilaisyhteisöä vastaan äskettäin kohdistuneista loukkauksista.

Neuvosto keskusteli **Valko-Venäjän** tilanteesta ja EU:n tuen jatkamisesta.

Neuvosto pani merkille korkean edustajan aikomuksen keskustella **muuttoliikkeen ulkoisista näkökohdista** seuraavassa ulkoasiainneuvoston istunnossa.

Neuvosto pani merkille **EU27:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen** epävirallisen ministerikokouksen, joka oli määrä järjestää Saksan ulkoministerin isännöimänä 14. joulukuuta.

Lausuma asiakirjassa 13600/20 oleviin muita kuin lainsäädäntöasioita koskeviin B-kohtiin**B-kohtan 4 osalta: Transatlanttiset suhteet****PUOLAN JA UNKARIN LAUSUMA**

"Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen suhteista annettujen neuvoston päätelmien osalta Puola ja Unkari katsovat, että muotoilulla "sukupuolten tasa-arvo" (1 kohta) viitataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaisesti miesten ja naisten tasa-arvoon."

B-kohta 5: Strateginen riippumattomuus**TANSKAN LAUSUMA**

"Tanska korostaa, että neuvoston tasolla käytävät viralliset ja epäviralliset keskustelut on tärkeää erottaa selkeästi toisistaan. Kuten esityslistan hyväksymisen yhteydessä todettiin, tästä on ilmoitettava selkeästi hyvissä ajoin ennen neuvoston istuntoja ja noudattaen täysin neuvoston työjärjestyksessä asetettuja määräaikoja. Esityslistan kohdan aseman muuttaminen juuri ennen neuvoston istuntoa aiheuttaa vaikeuksia joillekin jäsenvaltioille suhteessa kansallisiin parlamentteihin, ja sitä olisi vältettävä."

Lausumat asiakirjassa 13602/20 oleviin muita kuin lainsäädäntöasioita koskeviin A-kohtiin

A-kohta 5:

Päätelmät YTPP-siviilialan sopimuksesta
Hyväksyminen

PUOLAN JA UNKARIN LAUSUMA

"YTPP-siviilialan sopimusta koskevan neuvoston päätelmäehdotuksen osalta Puola ja Unkari katsovat, että muotoiluilla "[...] sukupuolten tasa-arvo on sisällytettävä kaikkeen toimintaan" (8 kohta) ja "sisällyttämään [...] sukupuolinäkökohdat syvällisemmin ja järjestelmällisemmin" (9 kohdan 8. luetelmakohta) viitataan naisten ja miesten tasa-arvoon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaisesti.

Tällä selvennyksellä Puola ja Unkari hyväksyvät ehdotuksen neuvoston päätelmiksi YTPP-siviilialan sopimuksesta."

A-kohta 6:

Päätelmät EU:n rauhanvälitystoiminnasta
Hyväksyminen

PUOLAN JA UNKARIN LAUSUMA

"EU:n rauhanvälitystoimintaa koskevien neuvoston päätelmien osalta Puola ja Unkari katsovat, että muotoiluilla "EU:lle ja sen jäsenvaltioille [...] sukupuolten tasa-arvon [...] edistäminen" ja "Tässä yhteydessä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen [...] ovat EU:lle erityisiä painopisteitä. Siksi neuvosto korostaa, että tässä suhteessa tarvitaan erityistoimenpiteitä" (6 kohta) viitataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaisesti miesten ja naisten tasa-arvon valtavirtaistamiseen.

Tällä selvennyksellä Puola ja Unkari hyväksyvät ehdotuksen neuvoston päätelmiksi EU:n rauhanvälitystoiminnasta."

A-kohta 7:

BELGIAN LAUSUMA

valtioiden ensisijaisesta vastuusta ihmisoikeuksien osalta

"Belgia on tyytyväinen neuvoston päätöksen ja neuvoston asetuksen hyväksymiseen, jotka koskevat rajoittavia toimenpiteitä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi ja joilla perustetaan ihmisoikeusloukkauksia koskeva unionin pakotejärjestelmä. EU perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, ja se on sitoutunut suojelemaan näitä oikeuksia sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. Ihmisoikeuksilla on keskeinen rooli rauhan ja kestävän turvallisuuden varmistamisessa, ja ne ovat EU:n ulkoisen toiminnan kulmakivi.

Olisi oltava selvää, että valtioilla on ensisijainen vastuu ihmisoikeuksien varmistamisesta ja väestönsä suojelemisesta ihmisoikeusloukkauksilta. Näin ollen Belgia on tyytyväinen neuvoston päätöksen johdanto-osan 2 kappaleeseen, jonka mukaan "valtioilla on ensisijainen vastuu ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, suojelemisesta ja toteuttamisesta, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden noudattamisen varmistaminen".

Ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus velvoittaa valtiot suojelemaan yksilöitä ja ryhmiä ihmisoikeusloukkauksilta, pidättäytymään ihmisoikeuksien nauttimiseen puuttumisesta tai sen rajoittamisesta ja toteuttamaan myönteisiä toimia ihmisoikeuksien nauttimisen helpottamiseksi.

Pitkällä aikavälillä paras tapa ehkäistä vakavia ihmisoikeusloukkauksia on puuttua konfliktien perimmäisiin syihin, edistää ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta sekä vahvistaa hallintoa ja instituutioita. Sen vuoksi valtioiden ei olisi ainoastaan allekirjoitettava, ratifioitava ja pantava täytäntöön julmien rikosten kieltämistä ja ehkäisemistä sekä (heikossa asemassa olevien) väestöryhmien suojelua koskevat kansainvälisen oikeuden perusvälineet, vaan myös otettava käyttöön lainsäädännölliset ja institutionaaliset järjestelyt, joilla puututaan kansainvälisen humanitaarisen ja ihmisoikeuksia koskevan oikeuden loukkauksiin ja saatetaan niihin syyllistyneet oikeuden eteen.

Jos valtio on kuitenkin kykenemätön tai jopa ilmeisen haluton suojelemaan väestöään, kansainvälisen yhteisön on ryhdyttävä oikea-aikaisiin ja asianmukaisiin toimiin.

Nämä eri ulottuvuudet sisältyvät myös YK:n tasolla kehitettyyn suojeluvastuun käsitteeseen. EU ja sen jäsenvaltiot kannattavat vahvasti suojeluvastuun käsitettä.

EU tukee aktiivisesti valtioita niiden pyrkimyksissä suojella ja toteuttaa ihmisoikeuksia, mukaan lukien ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan toimintasuunnitelman 2020–2024, kahdenvälisen ihmisoikeusvuoropuhelujen ja demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen kautta. Tämä merkitsee kuitenkin myös sitä, että emme voi vaieta vakavien ihmisoikeusloukkausten yhteydessä. EU:n maailmanlaajuisista ihmisoikeuspakotejärjestelmää olisi sen vuoksi tarkasteltava tässä valossa."

BELGIAN LAUSUMA

määräenemmistöpäätöksistä

"Belgia on tyytyväinen neuvoston päätöksen ja neuvoston asetuksen hyväksymiseen, jotka koskevat rajoittavia toimenpiteitä vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi ja joilla perustetaan ihmisoikeusloukkauksia koskeva unionin pakotejärjestelmä. EU perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, ja se on sitoutunut suojelemaan näitä oikeuksia sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti. Ihmisoikeuksilla on keskeinen rooli rauhan ja kestävä turvallisuuden varmistamisessa, ja ne ovat EU:n ulkoisen toiminnan kulmakivi.

Ihmisoikeuspakotejärjestelmä on lisäväline EU:n välineistössä ihmisoikeuksien suojelemiseksi ja edistämiseksi kaikkialla maailmassa. Pakotejärjestelmän olisi oltava tehokas, jotta vakavia ihmisoikeusloukkauksia ja -rikkomuksia voidaan torjua.

Tältä osin Belgia pitää valitettavana, että neuvoston päätöksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan päätökset pakoteluetteloiden laatimisesta ja muuttamisesta on tehtävä yksimielisesti. Tämä vaatimus haittaa pakotejärjestelmän vaikuttavuutta osana ihmisoikeuksia koskevaa välineistöämme ja YUTP-politiikan välineenä.

Belgia katsoo, että määräenemmistöpäätösten huolellinen ja hyvin suunniteltu laajentaminen YUTP-asioissa, myös ihmisoikeuksien ja pakotteiden osalta, edistäisi EU:n YUTP-toimien vaikuttavuutta ja uskottavuutta etujemme ja arvojemme puolustamisessa unohtamatta kuitenkaan jäsenvaltioiden perustavanlaatuisia etuja. Tämän vuoksi Belgia tästä asiasta soveltuvissa yhteyksissä käytävää avointa ja horisontaalista keskustelua, joka ei liity mihinkään yksittäiseen käsiteltävänä olevaan ehdotukseen."

KOMISSION LAUSUMA

Komissio panee merkille, että neuvosto on varannut itselleen vakavien ihmisoikeusloukkausten ja -rikkomusten torjumiseksi määrättäviä rajoittavia toimenpiteitä koskevan täytäntöönpanovallan, jotta johdonmukaisuus päätöksen (YUTP) 2020/XXX liitteen muuttamis- ja uudelleentarkasteluprosessin kanssa voidaan varmistaa. Perussopimuksen 291 artiklan 2 kohtaan viitaten komissio pitäytyy kannassaan, jonka mukaan täytäntöönpanovallan siirtäminen komissiolle olisi ollut asianmukaisempaa. Asiassa C-440/14 P, National Iranian Oil Company (NIOC) vastaan neuvosto ja komissio, unionin tuomioistuin vahvisti, että täytäntöönpanovalta voidaan antaa neuvostolle "asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa". Komissio katsoo näin ollen, että NIOC:tä koskevaa asiaa ei voida pitää ennakkotapauksena kaikille täytäntöönpanovaltaa koskeville järjestelyille sellaisten neuvoston asetusten osalta, joissa säädetään rajoittavista toimenpiteistä. Lisäksi 'täytäntöönpanon' käsitteeseen sisältyy sääntöjen soveltaminen yksittäistapauksiin antamalla niitä koskevia toimia, minkä vuoksi täytäntöönpanevan viranomaisen on ehdottomasti kyettävä takaamaan kaikkien sellaisten menettelytakeiden noudattaminen, joihin asianomaisilla henkilöillä on oikeus.

KOMISSION LAUSUMA

määräenemmistöpäätöksistä

EU:n pakotejärjestelmät vahvistetaan neuvoston yksimielisillä päätöksillä (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 29 artikla ja 31 artiklan 1 kohta). SEU-sopimuksen 31 artiklan 2 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaisesti neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä "tehdessään päätöksen sellaisen päätöksen täytäntöönpanosta, jossa määritellään unionin toiminta tai kanta". Näin on silloin, kun on kyse neuvoston täytäntöönpanopäätöksistä, joilla muutetaan liitettä niistä henkilöistä, jotka on nimetty pakotejärjestelmää koskevan neuvoston päätöksen mukaisesti.

Komission syyskuussa 2018 antamassa tiedonannossa esitetyn kannan mukaisesti komissio kehottaa neuvostoa soveltamaan määräenemmistöä äänestettäessä EU:n pakotejärjestelmän liitteisiin tehtävistä muutoksista SEU 31 artiklan 2 kohdassa (olevassa kolmannessa luetelmakohdassa) esitettyjen menettelyiden mukaisesti.